

În Republica Moldova sunt 13 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat pentru persoanele cu dizabilități mentale. Astfel, dacă persoanele din această categorie au nevoie de suport juridic, însă nu au suficiente mijloace financiare pentru a plăti serviciile unui avocat, pot să se adreseze la Oficiile teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (CNAJGS). Datele de contact ale acestor oficii pot fi găsite pe site-ul: www.cnajgs.md dar și la numărul de telefon: (022) 31-02-74 din cadrul aparatului administrativ al CNAJGS.

De asemenea, avocații pot fi apelați și în mod direct pentru a li se comunica problema juridică cu care se confruntă persoanele cu dizabilități mentale. Datele de contact ale acestor avocați sunt plasate pe pagina web a CNAJGS, la rubrica: **Registrul național al persoanelor autorizate**.

Victor Zaharia, președintele Consiliului Național, membru desemnat din partea asociațiilor obștești și a mediului academic afirmă că asigurarea accesului liber la justiție pentru persoanele cu dizabilități mentale constituie un principiu de bază al statului de drept și o cerință obligatorie ce rezultă din actele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Menționăm că asistența juridică garantată de stat este de două tipuri: primară și calificată. Asistența juridică calificată poate fi solicitată la orice etapă a procesului penal, iar în cauzele civile, poate fi cerută și până la începerea procesului.

În lunile septembrie și octombrie 2014, la Linia Nediscriminare a Coaliției Nediscriminare
(0.8003.8003 – apel gratuit)

au fost înregistrate **102** de apeluri, petiționarii invocând încălcarea mai multor drepturi constituționale.

Autoritățile încalcă drepturile persoanelor cu dizabilități locomotorii și ale vârstnicilor

Comisia Electorală Centrală (CEC) a stabilit că, pentru alegerile parlamentare, în țară vor fi deschise 1971 secții de votare care trebuie amplasate în locuri publice accesibile pentru a facilita exercitarea dreptului la vot de către persoanele în vârstă și cele cu dizabilități. Însă nu toate autoritățile publice locale au ținut cont de această cerință a CEC, unele secții de votare fiind amenajate în clădiri neadaptate pentru necesitățile persoanelor cu probleme locomotorii.

În comuna Mileștii Mici din raionul Ialoveni vor fi deschise trei secții de votare pentru alegerile parlamentare: secția cu nr. 25 va fi amplasată în casa de cultură, cea cu nr. 26 în incinta Liceului Teoretic „Mihail Bârcă”, iar cea de-a treia, nr. 27, în școala primară din satul Piatra Albă, localitate din componența acestei comune. Nici una din aceste clădiri nu este adaptată însă nevoilor speciale ale persoanelor cu probleme locomotorii.

Până la intrarea în casa de cultură, moș Gheorghe Vicol din Mileștii Mici va trebui să urce douăsprezece trepte abrupte, lucru foarte greu de făcut la vârsta lui. „În februarie am împlinit optzeci de ani și la anii mei e mai greu să ridici aceste scări... Sigur că nu mă las bătut: încet, încet sper să ajung la urna de vot, bine că Dumnezeu mă ține în picioare”, spune bătrânul.

Potrivit **Instrucțiunii cu privire la asigurarea infrastructurii secției de votare**, aprobată de CEC în

august curent, „la stabilirea localului secției de votare, se va da preferință spațiilor aflate la parterul clădirilor, amplasate în locuri publice accesibile, încât să faciliteze și accesul persoanelor în vârstă și cu dizabilități”. Documentul mai stabilește că pentru accesul persoanelor cu dizabilități locomotorii, localul secției de votare se amenajează cu rampe speciale.

Urna mobilă – soluția pentru persoanele cu probleme locomotorii?

Responsabilii de la Direcția comunicare, relații publice și mass-media din cadrul CEC, afirmă că de stabilirea amplasării secțiilor de votare și a birourilor electorale din localități sunt responsabile Consiliile electorale de circumscripție raionale împreună cu autoritățile publice locale. La rândul său, Galina Bivol, secretarul Consiliului electoral de circumscripție raională Ialoveni, spune că locațiile unde vor fi amplasate secțiile de votare au fost propuse de către autoritățile locale, printr-o dispoziție semnată de primar. „Membrii Consiliului electoral doar aprobă propunerile date de autoritățile de pe loc, noi nu putem să intervenim. Cred că autoritățile locale au stabilit ca secția de votare să fie amplasată anume în casa de cultură în funcție de posibilitățile care sunt în sat”, ne-a declarat Galina Bivol.

Reprezentanții primăriei din Mileștii Mici confirmă că decizia ca una din cele două secții de votare să fie amplasată în casa de cultură a fost luată din lipsa altor edificii. „Clădirea este spațioasă, potrivită pentru o astfel de activitate. Tot timpul ale-

Moș Gheorghe Vicol din Mileștii Mici va fi nevoit în ziua alegerilor să urce treptele abrupte ale Casei de cultură. Foto: Lilia Zaharia

Cum pot fi depuse petițiile la Consiliul pentru prevenirea și combaterea discriminării și asigurarea egalității

- prin poștă: Republica Moldova, MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 180 of. 600;
- prin e-mail: ogumennaia@egalitate.md sau secretariat@egalitate.md;
- prin fax: (022) 212 817;
- înscriindu-vă la audiență la numărul de telefon (022) 212 817.

La Consiliu activează linia verde 0-8003-3388, la care puteți semnala un eventual caz de discriminare. Apelul este gratuit și confidențial.

gerile s-au desfășurat aici și nu au fost probleme, iar pentru persoanele în vârstă și cele cu dizabilități care nu pot urca acele scări, există urna mobilă, care va fi adusă la locul aflării alegătorului”, afirmă Andrei Agrici, secretarul consiliului local Mileștii Mici.

De altă părere sunt experții în domeniu. Andrei Brighidin, membru al Consiliului pentru prevenirea și combaterea discriminării și asigurarea egalității, spune că neadaptarea de către

autorități a edificiilor unde vor fi amplasate secțiile de votare cu rampe care ar facilita accesul persoanelor cu dizabilități este un act discriminatoriu, iar cetățenii pot semnala aceste cazuri. „Cu siguranță, în republică sunt multe clădiri, în incinta cărora vor fi amenajate secții de votare, care nu sunt accesibile pentru persoanele cu probleme locomotorii. Recomand cetățenilor să semnaleze Consiliului pentru prevenirea și combaterea discriminării și asigurarea

egalității cazurile când este îngădit accesul în secțiile de votare al persoanelor cu dizabilități și al celor în vârstă”, explică Andrei Brighidin.

La rândul său, Igor Mereacre, directorul executiv al Asociației „Motivație”, spune că autoritățile ar trebui sancționate pentru nerespectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități. „E foarte simplu: dacă vorbim de o instituție de învățământ și de casa de cultură, ambele fiind instituții publice, acestea trebuiau până în prezent să fie adaptate nevoilor persoanelor cu probleme locomotorii. Este datoria primăriei să adapteze cu rampe de acces edificiile publice din localitate și să nu caute alternative, invocând urna mobilă. Autoritățile locale sunt direct responsabile ca instituțiile publice să fie accesibile pentru toate categoriile de persoane”, menționează Igor Mereacre.

Femeile pe listele electorale „doar de ochii lumii”

Deși aproape toate partidele politice s-au angajat să asigure o reprezentare de cel puțin 30% de femei pe listele electorale pentru alegerea Parlamentului Republicii Moldova, majoritatea candidaturilor sunt la capătul listelor. Astfel, sunt foarte puține șanse ca în viitorul Parlament să ajungă prea multe femei.

Directorul executiv al Centrului „Parteneriat pentru Dezvoltare”, Alexei Buzu, spune că majoritatea partidelor au

inclus femeile în liste doar „de ochii lumii”, căci dacă ar fi avut intenția sinceră ca acestea să acceadă în Parlament, ele ar fi fost poziționate mai sus, și nu la capătul listei. De aceeași părere este și vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale, Ștefan Urătu. „În listele partidelor politice cota de reprezentare a femeilor de 30% este cumva asigurată, dar cele mai multe femei sunt în a doua jumătate a listelor. De altfel, au un respect mai mare pentru egalitatea de gen partidele care, conform sondajelor, au mai puține șanse să trea-

că pragul electoral”, afirmă reprezentantul CEC.

Problema prezenței femeilor pe listele de candidați în Parlament a fost discutată recent la un club de presă desfășurat de Coaliția Nediscriminare. Experții prezenți la eveniment au specificat că cea mai eficientă metodă de asigurare a reprezentativității femeilor în politică este de a obliga partidele să aplice următoarea formulă la alcătuirea listei de candidați: o femeie să fie prezentă în lista primilor trei candidați, două femei în lista primilor șase sau trei femei în lista primilor nouă candidați.

